

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך תפיסת חיים כתהליך מהווה יסוד לביטחון

שחזור המעבר ממעי אמו לעולם החיצון

אחד המעברים הקיצוניים שכל אדם עובר, הוא המעבר מבטן אמו אל העולם החיצון הזה. נלמד כיצד להפיק את התועלת בהתבוננות על תקופת מעבר זו.

נבהיר, אין המטרה לעורר את הידיעה שפעם היינו במצב של עובר ולאחר מכן נולדנו, כי הידיעה הזו ידועה לכולנו, אך אין היא מועילה לצורך המטרה אותה שואפים אנו להשיג – להתבונן עם מודעות ברורה ועמוקה על קטע בחיים שלנו שעברנו בו על כורחנו שינוי גדול ומהותי – מעבר מהעולם שנקרא 'בטן האם' אל העולם הזה. להגיע להכרה חושית מתוך כוח הציור שבנפש שמצייר מציאות של מצב אמיתי באופן מוחלט לכל אחד מאיתנו. מי שירצה יוכל גם לשלב כוח מדמה של ציור אל תוך הכוח הציורי בו הוא משתמש על מנת לבוא להכרה חושית.

נבהיר הבהרה נוספת, אנחנו לא מדברים על שחזור החוויה כפי שהייתה באמת. כי האף אמנם שברור לנו מדברי חז"ל שלעובר במעי אמו ישנה מודעות, ואף מודעות גבוהה יותר ממה שיש לנו כעת. שהרי 'נר דלוק על ראשו ומלאך מלמדו את כל התורה כולה, צופה מסוף העולם ועד סופו'. כלומר, ברור שהעובר מודע וחווה רגשית את מה שהוא חווה באותה שעה, אולם מה קורה שם בדיוק קשה מאוד לדעת. אין לנו דרך לזכור זאת, מפני שבתהליך הלידה במקום כלשהו נוצר דילוג – והמודעות שהייתה נעלמת, ולאחר מכן אין לנו חיבור למודעות שעברה. על כן, הסברנו שאנו לא מנסים לשחזר את זכרון החוויה הרגשית כפי שהייתה בדיוק, אלא אנו מנסים להגיע להכרה חושית באמצעות

דע את שמחתך • שמחת ההשגה • פרק יג'

בהגדרה שורשית, יש תפיסה שאדם תופס, כאשר הוא רואה כדור אז הוא תופס את הכדור לעצמו, נמצא שהתפיסה שהוא רואה כדור לעצמו, והוא תופס אותו לעצמו, הוא בעצם תופס תפיסה של הוויה במהלך. זה נקרא עומק הקטנות. הוא רואה בעצם תהליך, אבל לפי הבנתו הרי אין כאן תהליך, מה יש כאן? דבר אחד.

בעצם הרי הכדור הוא תהליך ארוך. אדם רואה חלק מאותו תהליך, ונראה לו שזה כל המציאות, אם אני רואה פרט אחד ואני לא משייך אותו למה שהיה לפני, ולמה שהיה אחרי, אז מה הוא נתפס אצלי, כהוויה לעצמה. מה שהאדם תופס דבר אחד, והוא לא מצרף אותו לדבר שלפניו, הוא לא מצרף אותו לדבר שלאחריו. אלא הוא תופס אותו כמות שהוא לעצמו. אם הוא כמות שהוא לעצמו, אז הוא לא בתפיסת התהליך. אז בהכרח הוא תופס אותו כהוויה. זה נקרא עומק הקטנות. זה העומק שתינוק שמח בכל דבר קטן.

דמיון השמחה

מדוע האדם עצב בעומק, זה על דרך שנאמר (עירובין ד, א) אמה עצבה, צמצום הדבר, לפי שהוא לא רואה להיכן זה נמשך. כשהוא לא רואה לזה המשך, זה מות. מה עניינו של המות, הפסקה. הדבר היה ונגמר. לעומת זאת השמחה ענינה המשכה.

בני אדם שמחים על דרך כלל בדברים חדשים. הם שמחים או במסקנה טובה, או בדברים חדשים. זה ההיפך הגמור משמחה, שכל עניינה המשכה. לשמוח רק בדבר חדש, זה מה שהאדם לא שמח באמיתות של הדבר.

ככל שהאדם גודל, הוא תופס שבכל דבר יש תהליך, על כן רוב האנשים הרי מחפשים שמחה של הוויה, במעמקי תת ההכרה של הנפש. והרי אין כאן שמחה של הוויה, כי יש כאן תהליך, אם כן מה התוצאה, אני לא שמח. על כן מתי הוא שמח, כשהגיעה הנקודה האחרונה, שם הוא כבר לא רואה את התהליך, לכן הוא יכול לשמוח.

אך תפיסת אותו אדם, הוא רואה כאן איזה שהוא סוף יחסי, בסוף היחסי הזה הוא רואה כאן, איזה שהיא הוויה. אז הוא שמח.

במצב הזה יתגלה אחריו שלב הבא. מה קורה כשמתגלה אחריו שלב הבא, מתגלה שזה לא הוויה, אלא תהליך. אז הנפש מפסיקה לשמוח. כי מכיוון שבעצם זה שמחה של השגה ותנועה, וזה לא שמחה של הוויה, והוא תופס אותה בשמחה של הוויה, אז הנפש שלו אינה יכולה לשמוח שם הרבה זמן. כי אין שמה בעצם גילוי של הוויה, זה שמחה של מדמה. היא לא קיימת שם באמת, כי הרי אין כאן הוויה.

זה נקרא בלשון תורה, שמחת מצוה. שיש לה כמה וכמה פנים, אחד מהפנים של מצות שמחה זה מה שנאמר (דברים טז, יד) ושמחת בחגך בשלשה רגלים. כל רגל זה דבר שהולך הלאה. על דרך שנאמר (בראשית ל, ו) ויברך ה' אותך לרגלי, (בראשית לג, יד) ולרגל המלאכה, כלומר זה דבר הבא בגלל. הוא ממשיך הלאה, הוא מגלגל. בגלל, רגל,

השמחה שחלה בתנועה, היא חלה בתנועה מצד ההתמודדות המתמדת, שאדם חי בה.

כל שמח זה אותם אותיות של חמש. על זה נאמר (שמות יג, יח) וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים. פירוש אחד ברש"י, חמושים, מזוינים. מלשון מלחמה, כלי זין, מלחמה. מכאן מבואר שהשמחה היא באה מהמלחמה. במה אני שמח? אני שמח בתהליך של המלחמה, שמביא אותי לידי נקודת אחרית טובה. זה בעצם השמחה מצד מדרגת העולם הזה. מצד מדרגת העולם הזה, אין שמחה יותר גבוהה.

לקבל שמחה בתענוג, ותענוג בתהליך, זה ההסכמה העמוקה בנפש לחיות חיי התמודדות. לשמוח בתהליך, זה מה שהאדם שמח בתהליך שמורכב כולו מהתנגדויות והתמודדויות. יש בני אדם ששמחים בהתמודדות, אז הם שמחים בתהליך. מי שלא שמח בהתמודדות, הוא לא שמח בתהליך. הוא שמח בתוצאה.

לפי זה נבין למה לרוב בני אדם אין להם שמחה כאן בעולם. בן אדם לא רוצה מלחמה. על כן אין לאדם שמחה בהתמודדות ברוב המקרים. מכיוון שמדרגת השמחה שמתגלה כאן בעולם, זה שמחה מכח התמודדות, לכן נפשות של רוב בני אדם לא שמחות.

וירא מנוחה

עתה ננסה להסביר, למה בני אדם קשה להם עם ההתמודדות. מה העומק בזה. בלשון קצרה מאוד, כי הם רוצים מנוחה. מה שהנפש לא מוכנה להתמודד ברוב המקרים, כי הנפש רוצה מנוחה. כי היא תופסת שאם היא תיכנס לתהליך של מלחמה, היא איבדה את המנוחה.

רוב בני אדם מבקשים את מנוחת הגוף ולא את מנוחת הנפש. וההתמודדות סותרת להם את מנוחת הגוף. על כן מה בני אדם עושים, הם יוצאים שלושה ימים בחופש, ליסוע לאיזה שהוא מקום. זה בריחה מהמציאות. [יש אופן של מנוחה כזאת, אך צריך לדעת האם הדרך לעשות אותה, (ונתבאר באריכות בספר דע את מנוחתך)].

יש בני אדם שמחפשים מנוחת הנפש, וגם שמה ההתמודדות סותרת להם למנוחת הנפש. ולכן גם הם לא רוצים התמודדות.

אך הדרך האמיתית, הוא כמו שכתוב (בראשית מט, טו) וירא מנוחה כי טוב, ויט שכמו לסבול, ודרשו חז"ל (בראשית רבה צח, יב) לסבול עולה של תורה, ההתמודדות היא ברצוא ושוב בנפש. רצוא - התמודדות. שוב - למנוחה.

כשאדם לא קולט את היסוד הזה, אזי אף שהוא תופס שהנפש צריך להיות לה יגיעה. אך הוא רגיל שהנפש לא מסוגלת לעמוד בזה, הוא חוזר לאחוריו, כי אי אפשר כל הזמן לחיות בעמל.

הדרך הנכונה היא, צריך שיהיה גילוי של מנוחה בנפש מקביל אל העמל. מי שיש לו רצוא ושוב מעמל למנוחה, יש לו כוח להתמודד עם העמל. כשיש כוח לנפש להתמודד עם העמל, יכול להיות שמחה עם העמל.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

זה אותו שורש. הדבר ממשיך הלאה. כל רגל יש בה אותיות גל. זה ממשיך להתגלגל. על זה נאמר והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך, שהשמחה תמשיך לכל השנה. זה עומק ההגדרה של השמחה. כי אם הרגל היה נגמר כשהוא נגמר, אז אין כאן שמחה. השמחה היא שזה הרגליים של כל השנה, זה התהליך של השנה. שהאדם רואה שכל השנה כולה, היא מסתובבת מסביב לתהליך. כל רגל מגלה את הפנים איך להמשיך את התהליך.

קושי ההתמודדות

כיוון שהתהליך לוקח זמן, רוב בני אדם לא רוצים שמחת תהליך. זה לא רק בגלל הזמן, שהוא רוצה עכשיו את הדבר, אלא הם רוצים שמחה של הווה. על כן אצל רוב בני אדם כל זמן שהם באמצע סוגיה, כל זמן שאין את המסקנה אין להם שמחה. מתי מתגלה השמחה, כשהם מגיעים לנקודה האחרונה. אך בעומק זה לא נכון. כי התחלה של שלב היא המשך של כל ימות עולם.

ביתר ביאור, אדם שרוצה מסקנה ולא רוצה תהליך, בלשון אחרת הוא לא רוצה התמודדויות. הוא רוצה את המסקנה, והתהליך הרי מכריח התנגדויות, ההתנגדויות מכריח התמודדות. זה העומק מה שהנפש רוצה את המסקנה בלי לעבור את התהליך.

אך באמת, הששת אלפים שנה שהתרחבו משישה ימים, הם יצרו סדר של עולם, שהתהליך מכריח כל הזמן התנגדויות חדשות. עוד התנגדות חדשה ועוד התנגדות חדשה, וחוזר חלילה כל הזמן.

העומק מה שאדם רוצה את הדבר עכשיו, ולא רק להמתין לו לאחר זמן. כי הרי המצבים ישתנו, וכל מצבים יוצרים תהליך, כל תהליך מכריח התנגדות.

כאשר בן אדם רוצה לשמוח במסקנה, להבין מהיכן זה מונח, הוא רוצה שמחה של הווה. מה העומק שהוא רוצה שמחה של הווה, הוא רוצה שמחה בלי התנגדויות. הוא רוצה לזכות למה שנאמר (משלי טז, ז) ברצות ה' דרכי איש, גם אויביו ישלימו עימו, אבל בלי התהליך. הוא רוצה לשמוח לבסוף.

על דרך זה האדם חפץ לזכות למה שנאמר (תהלים קיד, א) בצאת ישראל ממצרים, הוא מוכן להשתתף בשמחה של יציאת מצרים. אבל הוא לא מוכן לעבור את השנים של בני ישראל במצרים.

העולה מדברינו בבירור, מה שאדם לא שמח בתהליכים, כי הוא רוצה שמחה בדבר שאין בו התמודדויות.

כח שמחת התהליך

אדם ששמח להתמודד, יכול להיות שמח בתהליך. ואם הוא הצליח לבסוף וניצח, אז הוא לא שמח רק במה שהוא ניצח. אלא הוא שמח בכל התהליך של ההתמודדות, שהביא לבסוף לידי ניסיון והצלחה בניסיון. הוא השיג את מבוקשו, עכשיו הוא שמח. על דרך שנאמר בחז"ל (בבא מציעא לח, א) אדם רוצה בקב שלו, יותר מתשעה קבין של חברו. הוא שמח בהתמודדות שהנפש עברה והצליחה. אבל הוא שמח לא רק מצד הסוף של ההצלחה, אלא הוא שמח מצד עצם ההתמודדות.

דע את ביטחונך תפיסת חיים כתהליך מהווה יסוד לביטחו

בידיים. החביקה הקבועה נעלמה והיא מקבלת צורה אחרת. תחושות רעב וצמאון מחרידות ומתחילים לבכות, לחפש איך להרוות את הצימאון ולהשביע את הרעבון. המלאך נעלם והכל נשכח. הנקודה העיקרית בה צריכה להתמקד התבוננות הכרתית וחושית זו הינה, על הלך החרדות והפחדים שעברנו, מתחילת המצב בו הגענו לתודעה שהולך ומתרגש לו לבוא עלינו שינוי קיצוני ומהותי של עזיבת בטן האם, ועד ליציאה לעולם החיצון וההסתגלות למצב החדש, ועד לחזרה ליציבות לרוגע ולמנוחת הנפש.

לעיל הסקנו כי לעובר במעי אמו ישנה מודעות גבוהה בוודאות. ועד כמה שהעובר בר דעת, והוא מבין מהיכן הוא יוצא ולהיכן הוא בא, הרי שבוודאי תהליך המעבר צריך להוליד בו חרדה ופחד עצומים.

אחד מסימני הבהלה והפחד הוא בכי התינוק בשעת יציאתו. יש מרבתינו שביארו כי הבכי הוא מחמת ירידת האדם מהעולם העליון לעולם השפל הזה, ויש מרבתינו שבארו כי סיבת הבכי הינה מחמת המעבר מנעימות ועונג השהות בבטן האם אל העולם החיצון הזה. לפי הדעה הראשונה יש לעיין ולהבין, כי עד כמה שישנם כאלו שהגיעו לעולם הזה מהגיהנום, לכאורה יתכן שכאן אולי טוב יותר ואין סיבה לבכות. ברם, לפי דעה ב' כבר ברור כי לכולנו ישנה סיבה טובה לפחד ולבכות.

כאמור, השחזור הציורי ההכרתי התחושתית יחד עם ההתבוננות החיצונית המודעת הזו שעובר את משוכת הפחד למרות השינוי הקיצוני שהיה כאן, מקטין וממזער את חרדת הנפש מהלכי שינויים שידמנו לה במשך החיים. כאשר יגיע מפנה כלשהו, הנפש כבר תדע 'לסנן' את נקודת השינוי, וממילא להשקיט את הפחד, היא לא תיתן לו מקום לחול עליו.

כמו כן, כשם שאירוע הלידה הקיצוני התברר שהוא בעצם היה שלב בחיי הנפש, כן היא הגישה גם בעומדנו לפני מה שנקלט כמאורע קיצוני. נסנן את ה-'שינוי', וניגש בתפיסה שאנו עומדים בפני שלב נוסף בתהלוכת החיים. כך נמזער את תפיסת המקריות שמולידה פחד.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

כוח הציור שבנפש, להתבונן על מצב של קטע בחיינו שברור לנו שהיה באופן מציאותי מוחלט.

ובכן, אדם עומד וצופה בתינוק קטנטן רך הנולד לא מזמן, הוא הומה רגשות: המתיקות, התמימות, הנקיזות, הזוך, ההתחדשות, התנועות - 'הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לוי'. אחרי העונג והנחת, ישנה כאן הזדמנות להתבונן, הרי הגוף הקטנטן הזה רק לפני כמה שעות עבר חוויה קיצונית כאן בעולם החומר הגשמי. עד לא מזמן הגוף הקט הזה לא היה כאן בחוץ, אלא הוא התענג לו בבטן אמו, ולאחר מכן הוא נדחה משם ויוצא החוצה לעולם שונה לגמרי. כאן המקום להתבונן - הרי גם אני עצמי הייתי במצב הזה, ועברתי את אותה חוויה קיצונית. אמנם הגוף שלי אינו כה זעיר כמו התינוק הפצפון הזה, אבל זה מחמת שעברתי התפתחות גופנית טבעית, אך היה שלב שבו גם אני הייתי סגור ועטוף בבטן אמי. מי שברוך ה' אמו חיה, עוד יותר יקל לו לצייר את המציאות שהיתה באופן ברור ומוחלט, שהגוף הזה שלו, היה כנוס ומסוגר בתוך הרחם של אמו הניצבת מולו.

אדם מצייר לעצמו איך זה להיות בבטן של אמא - סגור ומסוגר במקום קטן וצר, אך התחושה היא - מוגן, חבוק, בטחון ונעימות. רק אני והמלאך לומדים את כל התורה בשקט ובריכוז מופתי, ללא הפרעות כלל. מנותק מכל סוג הפרעה או היסח חיצוני - לא מראות נגיעים, לא רעשים, לא רשעים, לא גירויים, אין חדשות, אין איומים, אין סכנות, אין פחדים והתראות. רגוע, שקט, שלו ושאנן. הכל מוכן ומזומן לי - לא צריך לדאוג למזג אוויר או אוורור, לא צריך לדאוג לאכילה שתיה ופינוי פסולת, הכל פועל מאליו במערכת סגורה ומבוקרת. תשעה חודשים שהנפש מסתגלות לחביקה המתוקה, לעונג, לשקט, לחברתו הנעימה של המלאך בבית המדרש הפרטי שלנו.

אבל אחרי תשעת החודשים, אחרי שהתרגלתי למציאות הזו - זה העולם שלי, אלו הסדרים אליהם אני רגיל. שלא ברצוני ולא בבחירתתי - המערכת מתחילה לנתק אותי ולדחות אותי החוצה. עד שאני נפלט לתוך עולם חיצוני השונה בתכלית. כל האיברים שהיו סתומים נפתחים: אף, פה, עיניים אוזניים, מישוש

רכישת ספרי הרב: ספרי אב"ד
רמוביץ משלוח ברחבי העולם
03.578.2270

רכישת ספרי הרב: ספרי אב"ד
רמוביץ משלוח ברחבי העולם

בלבביפדיה אברהם

בראשית, יח, כז – ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל ה' ואנכי עפר ואפר. וזהו ממדותיו של אברהם, כמו שאמרו באבות דר"נ (פרק מה) מתלמידיו של אברהם אבינו, עין טובה רוח נמוכה נפש שפלה וכו', נפש שפלה מנין שנאמר ואנכי עפר ואפר. ועיין חולין (פט, ע"א). ואמרו (סוטה, יז, ע"א) אמר רבא, מפני מה אמרה תורה הבא עפר לסוטה, זכתה יוצא ממנה בן כאברהם אבינו (נפש שפלה, כנ"ל) דכתיב ביה עפר ואפר, לא זכתה תחזור לעפרה. דרש רבא, בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בניו לב' מצות, אפר פרה ועפר סוטה. ובדקות, עיקר מדרגתו של אברהם עפר, כמ"ש ולשלג (מים שקפאו, מדתו של אברהם מים) אמר הוי ארץ - עפר. ומדתו של יצחק אפר, כמ"ש אפרו של יצחק צבור ע"ג המזבח (עיין ירושלמי, תענית, פ"א, ה"א), וכאשר אברהם אמר אנכי עפר ואפר, זהו אחדות אברהם ויצחק מכח אור העקדה שכתוב שם עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה - אברהם, ודו"ק.

וכתב רמ"מ משקלוב (תמונת אותיות, דף רמה) וז"ל, עפר ואפר גימט' יראת הוי"ה, עכ"ל.

והנה מכח שפלותו כאפר ועפר זכה לרוממות, כמ"ש (מ"ר, נשא, יג, ג) ושפל רוח יתמך כבוד, זה אברהם שהשפיל רוחו (ודו"ק שיש שפלות נפש ויש שפלות רוח, ואכמ"ל), ואמר ואנכי עפר ואפר, לכך קרא אותו הקב"ה האדם הגדול בענקים (יהושע, יד, טו), שם זה גדול מן אדה"ר. והבן שהשפל בלתי נראה, והגדול נראה. ומצד כך אמרו (סוטה, טז, ע"ב) ת"ר, שלשה צריכין "שיראו", עפר סוטה ואפר פרה ורוק יבמה, משום ר' ישמעאל אמרו, אף דם צפור. וז"ש בשכר שאמר ואנכי עפר ואפר בלתי נראה, זכה למצות אפר פרה ועפר סוטה שדינים "שיראו", ודו"ק.

וזהו עומק אמרם (תוספתא, שבת, פ"ח, הי"ט) לגבי שיעור הוצאה בשבת - חול עפר ואפר בכזבל, ר' ישמעאל בי ר' יוחנן בן ברוקה אומר, כדי לכסות בו דם צפור קטנה. אי זו היא צפור קטנה, זה דרור. ודו"ק שעפר ואפר "לכסות" דם צפור, שהם "הנראין" שמכסים. ודייקא צפור קטנה, כי היפך אברהם שמדתו נפש ורוח שפלה כנ"ל, בלעם ותלמידיו, רוח גבוהה, שנצטרף לבלק בן צפור לכלות זרע ישראל. וכח אברהם בעפר ואפר לכסות את בלעם ובלק בן "צפור", ודו"ק.

והנה שורש הדבר שאמר אברהם עפר ואפר דייקא, כמ"ש (ילמדנו, בראשית, אות צ) אמר לפניו, אלו הרגני נמרוד הייתי עפר, ואלו שרפני הייתי אפר. ועיין ילק"ש (וירא, רמז פג). וכתב במגלה עמוקות (נח) וז"ל, שקודם חטא אדה"ר היה אור באל"ף, ואח"כ עור בעי"ן, וילבשם אותם (כותנות עור), וממנו ירש נמרוד כתנות עור בעי"ן. והן בגדים של אדה"ר שלבש נמרוד והיו מתיראין ממנו כל חית השדה וכו', ואברהם היה תיקון אור באל"ף, לכן אמר אברהם אנכי עפר ואפר, מן עפר בעי"ן עשה אפר באל"ף, וזה זכה משעה שנשלך לכבשן אש ונעשה אפר מקלה, עכ"ל. ודו"ק. ועיין טל אורות (הקדמה, פתיחה).

ומקור דבריו בזה"ק (בראשית, רנה, ע"א, השמטות) ואברהם שב למקומו, מהו למקומו, למקום מעלתו הידועה (מדת החסד) ואז נסתלק הדין ונסתלק הסניגור, והקטיגור מקטרג, וזהו ויבוא המלאכים סדומה בעיר וכו', עי"ש (מדרש הנעלם, וירא, קה, ע"א). ועוד אמרו שם (אחרי מות, ס"ד, ע"ב) וההיא שעתא אתערותא דאתער קב"ה ליצחק (מדת הדין), וקם ודאן לחייבא דעברין על פתגמי אוריתא, וכו', וכדין תב אברהם לאתריה, כמד"א, ואברהם שב למקומו ויומא אתפני שזהו מדתו של אברהם (וישכם אברהם בבקר), וחייבי גיהנם צוחין ואמרין אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. ועיין מדרש רבה (וירא, מט, יב), ורש"י על אתר.

וביאור נוסף מהו למקומו, כתב האברבנאל (על אתר, כג) וז"ל, וענין למקומו, ר"ל ששב למדרגתו ודבקתו שהיה בו תמיד, והוא מלשון מקומך אל תנח, עכ"ל. וקרוב לכך כתב בצרור המור (על אתר, ד"ה ואמר אברהם) וז"ל, ואמר ואברהם שב למקומו, להורות על מעלת נבואתו, שאע"פ שעמד זמן רב בזה הויכוח עם השם, לא קבל התפעלות, ולא נטרד בשכלו כשאר נביאים, אלא עמד בדרגתו ומיד שב למקומו בלי ערבוב, וכו', ואברהם שב למקומו למדרגתו הראשונה, עכ"ל.

וביאור דק נוסף מצינו במשך חכמה על אתר, וז"ל, ואברהם שב למקומו - הוא רמז למה שארז"ל גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה. והנה אברהם היה עסוק בהכנסת אורחים, א"כ כשהלך לדבר עם השכינה ושב למקומו, היינו שהלך למדרגה הגדולה שהיה לו מקודם, אבל לולא זה היה הולך "ממעלה אל מעלה" והוא הולך תמיד ולא יתכן עליו שב למקומו, עכ"ל. ועיין באר מים חיים על אתר. ועיין עוד אהבת שלום (ויגש) שהוא בסוד רצוא ושוב, וזהו שב למקומו.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

חלה תרימו תרומה כתרומת גרן כן תרימו אותה. וחלה, תיקון החלל - חלה. ועיקר חלל שמתגלה באדם הוא בין רגליו ובפרט כאשר פוסע, פסע, סע-פ, אזי נעשה חלל רב בין רגל לרגל. והשורש במחשבה, סעף, סע-ף, ופירש הרד"ק (ספר השורשים, ערך סעף) וז"ל, שתי מחשבות, ואלו הם מחשבות נפרדות, עיי"ש שהוא בחינת ענפים. ועיין ספר הנימוקים לר' אליהו בחור (ערך סעף). והוא בחינת שסע, ש-סע. ופרש"י (ויקרא, יא, יג) שמובדלת מלמעלה ומלמטה, עיי"ש. והיינו הבדלה גמורה. ומצות חלה באה לתקן חלל זה.

וכאשר נתקן החלל ונעשה חיבור, זהו בחינת עלס, ל-עס, וכמ"ש (משלי, ז, יח) נתלעסה באהבים, והיינו אהבה - אחד, וכאשר מתעלס באהבים עניינו (כמ"ש הרד"ק בספר השורשים, ערך עלס) שמחה וגילה, באהבה, באחדות. וכן עמוסי בטון, עמס, עס-מ, עובר ירך אמו הנכלל ומתאחד באמו.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי

פירות שנתמעכו. משא"כ בצק נקרא אחר שמתחלת העיסה לטפוח טרם שנעשה חמץ וכו', ומזה ורגלך לא בצקה, עיי"ש. ודו"ק שהרגלים כאשר נוסעים תחלה מרוב התנועה נעשים בחינת עיסה, ואח"כ נעשים בצק, וזש"כ ורגלך לא בצקה.

וכאשר זו תנועה מהירה, זהו בחינת סער, סע-ר. ובנפש זו תנועת הכעס. ומשה שעליו אמרו בא לכלל כעס בא לכלל טעות, שורש הכעס היה ע"י שהכה את הסלע, סע-ל. וכן עכסה, עס-כה. ואמרו (תמורה, טז, ע"א) ולמה נקרא שמה עכסה, שכל הרואה אותה כועס על אשתו. ולהיפך כאשר התנועה ברגלים חסרה, נצרך סעד, סע-ד, כמ"ש רש"י (בראשית, ו, ט) וז"ל, את האלקים התהלך נח - ובאברהם הוא אומר אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתומכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו, עכ"ל.

והתיקון השלם לכך, הוא מצות חלה, כמ"ש (במדבר, טו, טו) ראשית ערסתכם

עקב | סע ויאמר ה' אלי קום לך למסע לפני העם ויבאו ויירשו את הארץ אשר נשבעתי לאבתם לתת להם" (דברים, י, יא).

מסע, מ-עס. ס-ע, מלשון נסע, נ-סע, תנועה ממקום למקום. וזהו תחילת תנועתם של ישראל ביציאתם ממצרים שנסעו מ"ב מסעות, מסע הראשון, רעמסס, סע-רמס. ועיקר המסע ממקום למקום הוא ע"י רגלים. וזהו עסיס, עס-יס. ופירש רש"י (שה"ש, ח, ב) יין מתוק. וביאר באבן עזרא (יואל, א, ה) וז"ל, עסיס - מגזרת ועסותם רשעים, כי ידרכו ברגל, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו במלאכי (ג, כא).

וכתב במלבי"ם (במדבר, טו, כא) וז"ל, ויש הבדל בין עסה ועריסה (עס-ריה) ובין בצק, שעסה נקרא תיכף משנגבל במים ונתערב עמו (וזה היה צורת יציאת בני מצרים, שהוציאו מצות, ובדקות עדיין היה בחינת עיסה - בצק, ודו"ק), שמזה בא פעל ועסותם רשעים (מלאכי, ג, כא), וכן שם עסיס בא על

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

סעד, סער, עמס, עלס, שסע, מסע, סלע, רעמסס, סעף, סעיף, עריסה, עסותם, עמשסי, בעליס, עכס, עכסה, עמסיה, עסיס.

תיקון כח התאוה הקדוש ברוך הוא ברא את עולמו מארבעת היסודות: עפר, מים, רוח

ואש. האדם מורכב גם הוא מארבעת היסודות הללו, ובמיוחד עולמו הפנימי.

סדרת הספרים "ארבעת היסודות" מטרתה לפתוח בפני האדם את עולם הנפש על פי החלוקה לארבעת היסודות.

ספר זה עוסק בכוחות הנובעים מיסוד המים, ובו מתפרטים הכוחות השונים הנובעים מיסוד המים, בצירוף היסודות האחרים - כל פעם לפי סדר אחר ואופן שונה.

רבי חיים ויטאל בספרו 'שערי קדושה' מבאר, כי המידה הרעה הנובעת מיסוד המים - היא מידת התאוה.

כח המים הוא כח יסודי באדם, שמעורר בו את כח התאוה. באופן טבעי כאשר האדם אינו עובד על מידותיו התאוה מתגלית אצלו כמידה רעה, אך כאשר הוא מתקן את מידת התאוה בשורשה - היא הופכת להיות מידה טובה.

ספר זה עוסק בביאור פרטי מידת התאוה הרעה שבאדם, והדרכה מעשית לאופן תיקונה.

בלבביפדיה קבלה אנכי

אור א"ס

(שבת, פח, ע"א) וז"ל, כיון שחטאו בעגל ועברו על עשה של אנכי ועל הלאו דלא יהיה לך, עכ"ל. ומפורש בחז"ל (שמ"ר, מג, ה) שאמר משה שאמר הקב"ה לשון יחיד לו ולא לישראל אנכי ה' "אלהיך", ולכך אין תביעה על ישראל שעשו העגל ועברו על אנכי ולא יהיה לך וכו', והיינו כמהרש"א. ועיין ברכות (לב, ע"ב). ודו"ק. וכן מבואר בילק"ש (שמות, כה, שסה) אומה ששמעה אנכי ה' אלהיך, לסוף מ' יום עשו את העגל. ואזי כתיב (שמות, כג, כ) הנה "אנכי" שלח מלאך לפניך. ועיין מגלה עמוקות (אמור). ואזי נעשה אנכי ה' אלהיך אל קנא, קנאה בעגל, כמש בבית אלהים (שער היסודות, פכ"ט). ועיין פני דוד (ויקהל פקודי), ופתוחי חותם (וישלח).

יושר

סוד ג' קוים לרוחב. ובהקבלה ג' לאורך, והבן. ועיין זוה"ק (זהר חדש, מא, ע"ב) אנכי, א-י, דכר, נ-ך, נוקבא, וכו', אמאי נקט אנכי ולא אני, אלא נ"ך תרי נוקבי אינון. ותנינן כגוונא דשכינה לתתא אוף הכי שכינה לעילא, וכלא אשתכח במלת אנכי בחיבורא חדא, וכו', נ"ך תרי נוקבי עילאה ותתאה, תרין עלמין עילא ותתא, א - רזא דקו אמצעייתא דנטייל מכל סיטורין, מעילא ומסטרין.

שערות

שם ע"ב. ועיין לימודי אצילות (סוד הצמצום, ח"א) דע שאנכי עולה פ"א, ועם הכולל פ"ב. וכן שם של ע"ב עם י' אותיות עולה פ"ב.

ועוד. עשו איש שעיר. ומחמתו אמרה רבקה (בראשית, כה, כב) למה זה אנכי. ואמרו (בראשית רבה, תולדות) כיון שראתה רבקה עצמה בצער הזה, הלכה למדרשו של שם, לפי שברכו אביו שהשכינה לא תהא זה מתוך ביתו וכו', א"ל, רבי אני מצטערת ביותר, א"ל צדיק ורשע יש במעיך ומבקש הרשע להרוג הצדיק, הה"ד כה אמר ה', על שלשה פשעי אדום (עמוס, א, יא), וכה"א, זרו רשעים מרחם. נתעט"פה לפני הקב"ה בתפלה ואמרה, אם רשע הורג את הצדיק למה זה אנכי, ממי יצאו י"ב שבטים שהם עתידים לקבל את התורה שנאמר בה אנכי ה' אלהיך (שמות, כ, ב). ובאוצר המדרשים איתא, דורשי רשומות אומרים, אמרה רבקה לפני הקב"ה, רבש"ע א"כ עתיד עשו להרוג ולכלות אדירי חכמה שהם עתידין להיות מבניו של יעקב, מי יאמר לפניך על הים זה אלי ואנוהו, ולמי תאמר על הר סיני אנכי ה' אלהיך. ועיין פני דוד (שם).

אזן

כתיב (בראשית, כא, כו) וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום. וכתיב (שמות, לב, יח) קול ענות אנכי שמע. וכן (ש"א, ב, כג) אשר אנכי שמע את דבריכם הרעים וגו'. ושם (כד) לא טובה השמעה אשר אנכי שמע. ושם (טו, יב) ומה קול הצאן הזה באזני וקול הבקר אשר אנכי שמע. וכולם קול ענות. ועיין תיקונים (תיקון כא-כב, מז, ע"ב) קול ענות אנכי שומע דא תרועה דסלקא בענויאי, וכו', קול ענות אנכי שומע, דא איהו ענויאי דאנכי שומע דאיהו צווחת בכל יומא וכו'. ועיין (תיקון סט, קח, ע"ב).

חוטם

אנכי, גימט' אף. ועיין שערי אורה (ש"ח) וז"ל, בשמות המבוארים

עיין פירוש הר"מ בוטריל (ספ"י, פ"א) אנכי, שיורה במציאות ואחדות. כי אחד במספר מרובעו, פ"א, כמספר אנכי, וזהו סוד אל"ף א"ל אח"ד, עכ"ל. ואמרו (זוה"ק, שמות, כה, ע"ב) כד יהב קב"ה אורי-תא לישראל על טורא דסיני, מלה קדמאה איהו אנכי, אנכי סלקא לרזין סגיאיין, והכא איהו רזא דפקודא קדמאה למנדע ליה בכללא, בגין דכתוב אנכי, הא קא רמיז דאית אלהא שליטא עלאה דאיהו על עלמא, כד"א (דברים, ד, כד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא. ושם (צ, ע"ב) אנכי, רזא דעלמא עלאה ברזא דשמא קדישא, יה"ו, עי"ש. ושם, וכיון דאתמר אנכי, אתחבר כלא כחדא ברזא דאחד, וכו'. א - ליחדא רזא דשמא קדישא, וכו'. נ - רזא למדחל מקב"ה, וכו'. כ - לקדשא שמא קדישא וכו'. י - לאשתדלא באוריתא יממא ולילי, עי"ש בה-רחבה. ועי"ש (זהר חדש, מא, ע"ב) אנכי כללא דכלא. ועיין מדרש אגדה (במדבר, א, א) אנכי ה' אלהיך. א - שהוא אחד בעולמו. נכ - שבחר הקב"ה את ישראל משבעים אומות. י - עשרת הדברות, לכך פתח באנכי. ועיין תולדות יעקב יוסף (יתרו, ד"ה איברא). ועיין מהר"ל (תפארת ישראל, פל"ז) וז"ל, כל מלת אנכי, התחלה בלבד, וכו', והוא ראשון וקודם אל הכל, עכ"ל. ועיין אבן עזרא (דברים, ה, טז) וז"ל, הישר בעיני שמלת אנכי איננה מעשרת הדברות, כי דבור אנכי הוא המצוה ועיקר המצות, עכ"ל. ועיין אברבנאל (שמות, כ, ב-ו).

צמצום

עיין אוצר המדרשים (עשרת הדברות. והובא בילק"ש, שמות, כ, רצו) למה פתח הקב"ה בתתו את התורה אנכי, לפי שהוא שאנכי לשון מצרי הוא (אנכי - אנוך), וכדי לשמש בלשון שמשו בו במצרים פתח באנכי, ע"כ. מצרים, מיצר - צמצום. ועיין ברית שלום (יתרו). וכתיב עמו אנכי בצרה.

ועוד. שורש לע"ז. וצלמא דנבוכנצר הוה אמר אנכי ה' אלהיך (עיין זוה"ק, תיקונים, תיקון סו, צז, ע"ב).

קו

קו, כח החיבור השורשי בין בורא לנבראים. ועיין רש"ר הירש (נח, ז, ד) וז"ל, אנכי מורה על מדבר, הנושא ומקיף את הנוכח. האומר אנכי מתחבר עם האתה ומתקשר עמו בקשר הדוק. וכך הוא בפסיקתא. שני אנכי שמעו אבותינו בסיני, אנכי וגו' אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ואנכי וגו' אל קנא, אנכי הקפתיך ונשאתיך ממצרים, ואנכי גם "אל קנא", ואין רצוני שתהא נישא ע"י אחר, עכ"ל. ועי"ש (יתרו, כ, ב-ה).

ועוד. סוד התקוה והבטחון. ועיין זוה"ק (שמות, צא, ע"א) אנכי, רזא למייהב אגר טב לצדיקיא דקא מחכן ליה, ונטרי פקודי אוריתא, בהאי אית לון בטחונא כדקא חזי לעלמא דאתי.

עיגולים

במתן תורה נגלה "אנכי". ובחטא העגל (עיגול - עגל) נפלו מאנכי. וזש"כ (שמות, לב, יח) קול ענות אנכי שמע. ועיין רש"י (הושע, יב, ט) וז"ל, אנכי ה' אלהיך שנאמר בעשרת הדברות שכחת, שהעמדת שני עגלים. ושורש עגלים אלו בעגל הזהב. אולם ברמב"ן כתב שלא עברו על אנכי ולא היה לך, אלא על לא תעשה לך פסל. אולם עיין מהרש"א

בלבביפדיה קבלה אנכי

לאריך, וי"ל אריך שהוא כסא לעתיק ולא"ק, עכ"ל.

אבא

או"א, י-ה, כנודע. ועיין ליקוטי תורה (כי תשא) וז"ל, שם יל"י, והוא שם י"ה, פשוט, ומילוי ודי"ן, הוא כמנין יל"י, וכו', והוא שם יל"י גימט' נ' שערי בינה אשר ע"י יצאו ישראל ממצרים, וכו', והנה העגל בכח אותן השמות היה מדבר ואומר אנכי ה' אלהיך. ועיין חסד לאברהם (מעין ה, נהר יז). וקנאת ה' צבאות (ח"ב).

אמא

כתיב (בראשית, כה, כב) ויתרוצצו הבנים בקרבה, ותאמר אם כן למה זה אנכי. ואמרו (ב"ר, תולדות, סג, ו) ר' יצחק אמר, וכו', אם כך הוא צערו של בנים והלואי לא עיברתי. והיתה ראויה לילד י"ב שבטים, כמנין ז"ה, עיי"ש. והיינו שצערה היה כאילו יולדת י"ב. ועיין זוה"ק (תיקונים, תיקון כ-כא, נ, ע"א) וגאלתיך אנכי חי ה' שכבי עד הבקר, אנכי דאיהי אימא עלאה, אנכי דיציאת מצרים. ועיי"ש (תי"קון ל, עד, ע"ב) אנכי אנכי הוא מנחמכם, אימא עלאה אנכי לעילא, אימא תתאה לתתא. ועיי"ש (תיקון כ-כא, נו, ע"א) ואיהי אנכי מסטרא דאימא עלאה דאחידא בימינא בגין דאנכי איהו כס"א בחושבן, ואתמר ביה והוכן בחסד כסאך. ועיי"ש עוד בתיקון ל, הנ"ל. ועיי"ש (תיקון סט, קיד, ע"א).

ז"א

בחינת שם מ"ה, ששורשו אות וא"ו, ומילוי ל"ט, כנודע. וזהו סוד לוט. ו - השורש, ל"ט - המילוי. וכתב עליו (בראשית, יט, יט) ואנכי לא אוכל להמלט.

ועוד. סוד אדם. ועיין זוה"ק (בראשית, פז, ע"ב) פתח ההוא יודאי ואמר (ישעיה, מג, כה) אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאותיך לא אזכור, מ"ט תרי זימני אנכי אנכי, אלא חד בסיני, וחד בשעתא דברא עלמא, דכתיב (שמות, כ, ב) אנכי ה' אלהיך, דא הוא סיני, וחד כד ברא עלמא, דכתיב (ישעיה, מה, יב) עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. ועיי"ש (רה, ע"ב) אנכי עשיתי ארץ ודאי, מ"ט עשיתי ארץ, בגין דאדם עליה בראתי, דאיהו קיומא דעלמא למהוי כלא בשלימו חד.

ועוד. סוד זכר. ואמרו (זוה"ק, זהר חדש, מא, ע"א) אנכי - כללא דכל פיקודי אוריתא, דאינון בכלל זכור, ואיקרון מצות עשה.

נוק'

בחינת "שמור". וכתב (בראשית, ד, ט) השמר אחי אנכי. עיין בתי"קונים (תיקון סט, קטו, ע"א). וכן כתיב (שם, טו, א) אל תירא אברהם, אנכי מגן לך. ועיין זוה"ק (בראשית, פט, ע"א) ת"ח, אנכי מגן לך, אנכי דא הוא דרגא קדמאה דאתאחיד ביה בקדמיתא. ועיי"ש (קלא, ע"ב) אשר אנכי יושב בקרבו, אנכי דייקא. כתיב הכא אשר אנכי, וכתב התם אנכי עשיתי ארץ. ועיין שם (זהר חדש, מדרש הנעלם, כו, ע"א) אל תירא אברהם אנכי "מגן" לך, אנכי ולא אחר.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

בשער זה בינה - חוטמא, אנכי, עכ"ל. ודו"ק. והבן שחרון אף שבאנכי שורשו בכמה פנים. א. אותיות אך, בחינת מיעוט. ובתיקון לעומת זאת, איתא בספר הפליאה (ד"ה גם נקרא) וע"כ התחיל עשרת הדברות באל"ף, אנכי ה' אלהיך, וסיים בכ"ף, וזהו א"ך טוב לישראל וגו'. ב. אותיות י"א שבאנכי, בחינת שורש לי"א ארוכים. ונתקן בי"א יריעות המשכן כנודע. ג. אותיות כ"נ שבאנכי שהם משלון נכה, נכי-, חסר, והוא שורש נביאים כתובים, ר"ת נ"ך, שאלמלי חטאו ישראל לא נתנו כמ"ש בנדרים. ועיין בספר הפליאה (ד"ה אל אדוננו שמענו), וספר הצינוני (יתרו - סוד אך).

פה

תפלה. ועיין רש"י (בראשית, כה, כב) למה זה אנכי, מתאוה ומתפללת על הריון.

ומשה שהוא "דבר" אחד לדור, כתיב ביה (שמות, ד, ז) לא איש דברים אנכי וגו', כי כבד פה וכבד לשון אנכי וגו', ואנכי אהיה עם פיך. ואמרו (שבת, קה, ע"א) אמירה נעימה כתיבה יהיבה. ועיין מהרש"א (שם) שהאמירה הנעימה היוצאת מפי הגבורה נכתבה בלוחות, וכ"ה בת"י ובמדרשות. ועיין באר מים חיים (תרומה, כה, ז). ועיין מגלה עמוקות (שמות).

ומצד הקלקול אמרו (שהש"ר, ז, ט, אמרתי) שצלם של נבוכנצר היה אומר אנכי ה' אלהיך. והשורש בעגל עצמו שהיה צווח ואומר אנכי ה' אלהיך (עיין חסד לאברהם, מעין ה', נהר יז). ועיין ליקוטי תורה (כי תשא). ותורה אור למהר"מ פאפירש (ויגש).

עינים - שבירה

אנכי, אותיות כאין. ונעשה מאין עין, זהו כאין. ודו"ק. וזש"כ (בראשית, כד, יג) הנה אנכי נצב על עין המים. (ועיין אברבנאל, דברים, יא, כו-לב). ועיין צרור המור (דברים, יא, כו) וז"ל, וזהו "ראה אנכי", ראה בעין השכל כי אנכי ה' אלהיך, וזהו ראה אנכי. וכתב (שמות, כ, טו) רואים את הקולות. ועיין הכתב והקבלה (דברים, ד, יב) וז"ל, רואים את הנשמע, והדברים יובנו, כי כמו ששמעו מלת אנכי, ככה ראו בעיניהם אות א', ואות נ', ואות כ', ואות י', בתוך האויר צורת אותיות אלו ממש, עכ"ל. והבן שכח ראייה זו התחילה במלת אנכי, ושורשה באנכי כאין, עין, כנ"ל. ועיין זהר חדש (יתרו).

ומצד כך נצרך ניחום, מצד השבירה שבעין. ועיין אוצר המדרשים, ואמר רשב"י, אין אנכי אלא לשון תנחומים.

עתיק

אחדות זכר ונקבה אב"א. ואמרו (זהר חדש, מא, ע"א) אנכי כללא דזכר ונוקבא כחדא. ועיין מגלה עמוקות (לך לך) וז"ל, יחו"ד בריבוי כזה, י - יח - יחו - יחוד, עם הכולל, עולה אנכי.

אריך

עיין קהלת יעקב (ערך אנכי) וז"ל, אנכי אתגליא ואתגניז (זהר), ופירשו במקדש מלך שרמוז בה מלכות ובינה. ולי נראה מלכות וכתר, אני סוד המלכות, כ, סוד הכתר. אך בזוהר שם (פד, ע"א) מפר שאני כתר כ' כורסייא אתרא עלאה, משמע שמפרשו על בינה שהוא כסא

מילון ערכים בקבלה • בד"ק חי"ה

כתב במבוא שערים (ש"ב, ח"ב, פ"ז) וז"ל, ונבאר ענין האותיות שהם הכלים וכו'. והם הם החסדים והגבורות שנמשכין בטיפת הזכר להוליד את הולד להיותו נוצר על ידיהם ציור אבריו, והם הם הכ"ב אותיות. ואלו הכ"ב אותיות הם בחינת כלים דאו"א וזו"ן, כי החסדים והגבורות הם הכ"ב אותיות, ונכנסים באו"א, ומהם מצטיירים הכלים דאו"א פנים ואחור, ומשאריות החסדים שהם שאר האותיות נוצרים הכלים דזו"ן. וזה פרטן. אותיות אוכ"ל מספר"ת (או מלאכ"ת סופ"ר), הם הכלים של "פנים" לאו"א. ושש אותיות בד"ק חי"ה הם הכלים "דאחורים" דאו"א הנזכר בזהר בכתיבת יד, שמתיגים עליהם תג אחד בכל אות ואות מהם. י"א אותיות הנשארים, הם שעטנ"ז ג"ץ, הם כלים דזו"ן שבע המלכים. אך אותיות או"א האחורים והפנים, הם ט"ו כמנין י"ה שהם או"א י"ה משם ההוי"ה.

והיות או"א גדולים כפלים מן הזו"ן, לכך הוצרכו לקחת אותיות כפלים יותר ממה שלקחו זו"ן. והנה באותיות אוכ"ל מספר"ת שהם פנים דאו"א, אין בהם שום תג עליהם, יען נשארו האורות "בתוכם". אכן ששה אותיות בד"ק חי"ה שהם אחורים דאו"א, מתייגים על כל אחד מהם תג אחד, להורות כי נפלו כלי האחורים, וחסר מהם אור האזן העליונה דא"ק, אשר לכן נפלו כנ"ל בפ"ד, ואותו האור חופף עליהם אחר נפילתם. אמנם שבעה אותיות שעטנ"ז ג"ץ, שהם הכלים של שבעה המלכים זו"ן דמיתו ממש, יען חסר מהם כל ג' אורות דאח"פ בשרשם למעלה משבולת הזקן כי אם למטה בגופא כנ"ל בפ"ד, לכן אנו מתייגים על כל אות מהם ג' תגין, להורות העדר ג' אורות ההם מתוך האותיות שהם הכלים, ונשארו עליהם חופפים בסוד ונפשו עליו תאבל, עכ"ל. ועיין עץ חיים (שער דרושי הנקודות, פ"ו.

והבן ש"אחורים" של או"א, נעשים "פנים" בזו"ן, ועי"ז נעשה זווג זו"ן פב"פ, כי נודע שלעולם אין זווג שלם רק בהארת אור החיה, והבן. וזהו בד"ק חי"ה, דב"ק חי"ה, שע"י החיה נעשה דבקות הזווג פב"פ, ודו"ק. וכן הוא סוף לשון הרמ"מ משקלוב הנ"ל, נתקין התג כי דבוק להיות, וכו', דב"ק חי"ה, עכ"ל. וכן הוא סדר האותיות דבק חיה, במשנת חסידים הנ"ל. וכן בספר חיים וחסד (כי תבא). וכן מתהפך לאותיות בדחק י-ה, כמ"ש בב"מ בהפועלים, גדולה אהבה שדוחקת את הבשר (ועיין גר"א, תיקון י"א מתיקונים אחרונים, ד"ה בדחק איהו). וזהו כאשר הם למעלה, ולתתא יתהפך לבד"ק חי"ה, לשון בודקין בחורין ובסדקים. וזהו כאשר אור התגין "נכנס" תוך הכלים, והיינו התנוצצות הארתם, כי עיקרם עומד למעלה מעל האותיות, מעל הכלים. וכתב באוצר החיים (ראה, מצות ל"ת, שלא לאכול כל תועבה) וז"ל, סוד בדק חיה, שמספרו הויה הוא האלקים, עיי"ש.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ושער טנת"א, פ"ג. ושער ההקדמות, כג, ע"ב. ופע"ח, שער קריאת ס"ת, פ"א). וכתב רמ"מ משקלוב (בביאורו על משנת

ושער טנת"א, פ"ג. ושער ההקדמות, כג, ע"ב. ופע"ח, שער קריאת ס"ת, פ"א). וכתב רמ"מ משקלוב (בביאורו על משנת

ושער טנת"א, פ"ג. ושער ההקדמות, כג, ע"ב. ופע"ח, שער קריאת ס"ת, פ"א). וכתב רמ"מ משקלוב (בביאורו על משנת

info@bilvavi.net כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

שאלות ותשובות

עקב תשפ"ב

[255]

מהארכיון

לשבת בביה"ד או לצאת לאנות את הרבים.....ב

צניעות הבנות, הלבוש בימינו ונסיונות הדוד.....ב

עבודת ה"אין" ובנין ה'אני' למי שיש לו תאוה למעשה סדום.... ג

שורש לחוסר ריכוז בסביבת בני אדם אחרים.....ד

מתי צריך להמנע מלעשות דברים שונים משאר בנ"א.....ד

רצון עצמי והתפילה על כך, רצונו ית"ש והביטול אליו.....ה

הרינו אוהב כל אחד מבני ישראל - שלא יהיה מהשפה ולחוץ....ו

לשבת בביה"ד או לצאת לזכות את הרבים

שלום רבי!!

אני מצטער כי אני מאמריקה אז העברית שלי לא כל כך יפה. תודה מראש שקראת את השאלה הארוכה זו. אני הגעתי לפרשת דרכים של חיים וצריך לבחור (לכל הפחות לחשוב) דרך בעבודת. השני דרכים הם: ללמוד בבית מדרש, לחיות חיים צנועים, להיות משגיח רוחני בבית מדרש שלי, או ישיבה, או ישיבה קטנה, או משהו... או ההפך: לעבוד ולעסוק בעבודת קירוב, לחיות בקמפוס קולג', או להיות רב הדוכן, או לחנך בבית ספר מודרני, או משהו. אני חושב בכל לבי שיש לי נטייה לצד האחרון. אני בעל תשובה ממשפחה מודרנית. אני ממש אוהב את הבריות. יש לי כח רב להתקשר למי שהוא סומך עלי, ויש לי אוזן לשמוע כל הצרות, וכו'. אני חושב שאני מיסוד תפארת, ואני חושב שהקב"ה נותן לי כחות יפים לעשות את התפקיד הזה.

אבל אם התשובה פשוטה, אז אני לא צריך לכתוב שאלה!!

אז השאלה היא: אני אוהב את הבית מדרש ואיני רוצה לעזוב הד' אמות שלו, אף לא רגע אחת! יש לי תשוקה לשבת ולעיין בכל הסוגיות בש"ס! גם לעיין בכל הסוגיות במהר"ל, ורמח"ל, ורמב"ם, וכל התורות של רבי נחמן, וכל התורות חב"ד, וכו' [פיזור נפש ממש!], ויש לי נטייה חזקה להיות בעל עצה ובעל מחשבה בעניינים האלו לענ"ד.

ועל כל זה, השאלה באמת: כל מה שאני לומד בספרי מוסר, מס"י, חובות הלבבות, וספרי מחשבה אחרים, כולם יש סיכום אחת: המדרגה העליונה להיות כולו דבק באמת לאמיתו להקב"ה, המדרגה הוא סוג של ענוה. צנוע. מסולק מן החומרי.

אז אם אני בוחר להלך בדרך קירוב, בדרך פרסום, האם זה בדיעבד??

ממש תודה רבה על זמנך וגם מצטער אם השאלה הזאת לא כותב כל כך בדרכי הכבוד,

בהערכה רבה,

תשובה:

אם היה ניתן לשלבם כגון חלק מן השבוע או תקופות, כן ראוי.

באם לאו, לעת עתה ראוי לקבוע עצמו כמה שנים בביהמ"ד, ובעוד כמה שנים לבדוק את הענין פעם נוספת, כי זיכוי הרבים נובע מזכות עצמית, וככל שיהא זך יותר, כך יזכה את זולתו.

צניעות הבנות, הלבוש בימינו ונסיונות הדור

לכבוד מורינו הרב שליט"א

א. המציאות כיום שמי שרוצה לחנך את בנותיו להתלבש כפי גדרי ההלכה והצניעות נתקל מול מציאות שבנותיו גדלות בחברה וסביבה שאינה ממש כך, והשאלה היאך ההנהגה הראויה בבחינת אוי לי מיוצרי אוי לי

א שו"ת בלובי משכן אבנה - עקב תשפ"ב [255] מהארכיון

מיצרי, ופעמים עי"י שעושים נגד רצון הבת, בטווח הארוך מקבלים תוצאה הפוכה, וכן זו בעיה להכניס לראש של ילד שכולם לא בסדר.

ולמעשה השאלה היא, מחד זאת התורה לא תהא מוחלפת, ומאידך כשם שמצוה לומר דבר הנשמע וכו'.

ב. גם אם נניח שלמעשה יש לנקוט באופן של להניח להם, מ"מ עדיין צריך בירור באיזה רוח לעשות זאת כדי שלא תיווצר תפיסה מעוותת של צניעות, ומאידך שלא ירגישו שהם לא בסדר.

ג. ועדיין מה נעשה בדבר שהוא איסור מוחלט ללא סרך של היתר, מי יתיר לי לקנות זאת לבתי?

בהודאה גדולה

תשובה :

שאלה קשה שאלת. מכיוון שהדור פרוץ בדבר ביותר גם אצל משפחות הנקראות בני תורה. ואף בבתים שנקראים "חשובים" כביכול ביותר.

יסוד הדברים : נצרך להשריש את רצון ה' ית"ש בצניעות. ולהסביר את פנימיות מהותה באופן שהבנות יקלטו את הריח הפנימי של הענין, ועי"ז יתחברו בנשמת מהות הצניעות. וזהו בפנימיות.

בחיצוניות, נצרך לברר את מדרגת כל בת ובת, אופיה, ונסיונותיה. ובזה לא ניתן להיכתב. אולם בכללות יש ללמדם שיתבוננו בכל דבר האם מותר או אסור ע"י רבנים יראי ה', ולפי הכללים שקבעו. ויתר על כן יש ללמדם שבכל דור יש נסיונות שפעמים רבות רוב בני הדור לא עומדים בו. ובדורנו אנו, ניסיון הצניעות בלבוב לנשים, ובהסתכלות לאנשים, רוב בני הדור אינם עומדים בו.

והבחירה בידם האם לילך עם הרוב לגיהנם, או עם המיעוט לגן עדן ולדבקות בה'.

וזו בחירה שלה, ככל הבחירות של חלקי חייה. אולם עבודת האב לברר לה מה הם צדדי הבחירה בבהירות, ומהו רצון ה' בטהרתו. וכל זאת מתוך נועם ושלוה.

בכל פעם שנותנים בידם כסף לקנות יש להסביר להם שיקנו מה שה' רוצה, אם כי לא בהכרח להיכנס לפרטי הפרטים.

על הבנות לחוש באב שרוצה באמת לעשות רצון ה' בנקיות, ושחפץ בטובתם ומרגיש את קושי נסיונם, ושמח בכל הצלחה ולו הקטנה שלהם. ומקביל לכך צריכים לחוש שהאב חפץ בטובתם הרוחנית והגשמית בכלל.

עבודת ה"אין" ובנין ה'אני' למי שיש לו תאוה למעשה סדום

הרב אמר שמי שיש לו תאוות למעשה סדום צריך בעיקר לעבוד על מדת ה"אין", ביטול ה"אני". האם זה ג"כ שייך למי שלא בנה עדיין את עולם ה"אני" שלו (דכבר אמר הרב במקום אחר שעבודת ה"אין" ו"ביטול האני" שייך רק למי שכבר בנה את ה"אני" שלו?)

יישר כחך

תשובה :

לכתחילה בודאי ראוי לבנות אני, ואח"כ ביטול – אין.

אולם כאשר לוקה בהנ"ל, ייחד לו זמן מועט בכל יום לעבוד על האין, ובשאר זמן עבודתו יעבוד על בנין האני.

שורש לחוסר ריכוז בסביבת בני אדם אחרים

יש לי בעיה של ריכוז, אני יושב ולומד בבהמ"ד, ואף שאני מרוכז בהסוגיא שאני לומד, אבל על כל אדם אני רוצה להבחין בו אם יש בו יראת שמים או קדושה. ומטעם זה אני מעדיף לישב לבד בחדר שאין שם בנ"א, או עכ"פ בחדר שיש שם פחות בנ"א. איך אני יכול להיות יותר מרוכז ולא להסתכל על אחרים?

שמעתי את כל סדרת הריכוז ולא מצאתי את הבעיה שלי בתוך השיעורים, ועל כל פנים אני חושב שאין זה בעיה בריכוז, אלא יש כאן שורש אחרת. מה הרב מציע?
יישר כח להרב, ותודה רבה.

תשובה :

יכולות להיות לכך כמה סיבות. אולם כפי הנראה הסיבה במקרה זה מפני תפיסה רגשית חזקה, בלתי מאוזנת עם המוחין. שמעוררת אהבה וקשר עם בנ"א, ועי"ז האדם יוצא תדיר מתוך עצמותו לזולתו, ולכך רוצה להבחין את טבעם.

ככל שהרגש יאוזן עם השכל יהיה בס"ד אדם יותר פנימי, ופחות מתחבר לזולתו באופן בלתי מאוזן, ועי"ז יתרכז יותר בחלקו.

מתי צריך להמנע מלעשות דברים שונים משאר בנ"א

לכבוד הרב, שליט"א,

רציתי לשאול שאלה שקצת מטרידה אותי.

ישנו יסוד ידוע מבית מדרשו של מרן החזון איש והקהילות יעקב, להיות נורמאלי – לא לעשות דברים משונים. והמון זמן אני חוקר בשאלה על מה זה נאמר, וכי זה נאמר גם על אדם שדקדקו בהלכה עושה לאנשים רושם כי הוא משונה?

אשמח מאוד לקבל הבנה בדברים אלו.

תשובה :

כן, וראוי להצניע אם אפשר. ואם אי אפשר, אם זה חשש איסור יעשהו ולא יחשוש למראה עין. ואם הוא מעשה חסידות, ע"ד כלל ראוי לפרוש.

אולם פעמים נצרך לאדם להרגיש שהוא נבדל מן הבריות וזהו גופא תוקפו ואזי עושה דברים שונים מבנ"א.

זאת ועוד. פעמים האדם כבר מנותק נפשית, ואינו חש כלל למה שסביבותיו, ואזי גם אינו צריך לחוש. כל זאת באופן שניתוק זה נכון ומאוזן בנפשו.

רצון עצמי והתפילה על כן, רצונו ית"ש והביטול אליו

שמעתי את הרב באחד משיעוריו שאמר שבנפש האלוקית של האדם אין רצון, ורק בנפש הבהמית יש רצון, ושיש מצב של פיתוח הרצון, ושיש מצב של ביטול הרצון.

שאלה ראשונה: איך נוכל לדעת מתי שיש רצון כן לפתח אותו ולהביאו לידי עשייה בפועל ומתי כדאי לבטל את הרצון?

שאלה שניה: והאם אדם שמרגיש שחסרה לו זוגיות או פרנסה צריך להתפלל על הרצון לבורא עולם שיעזור לו להגשימו? או שבכלל עצם הרצון הוא ויכוח עם המצב שהעכשווי שהכל לטובה (העשיר השמח בחלקו) ולכן צריך להיות מאושר?

תודה לרב,

תשובה:

בנפש האלוקית יש רצון בבחינת רצונו לעשות רצונך, ותו לא.

בנפש הבהמית יש גם רצון עצמי.

בכל רצון יש להתבונן לפי השגתו אם גם הקב"ה רוצה בכך, ואם נראה לו שכן, ראוי לנסות להוציאו לפועל את רובו ככולו. אולם מכיוון שלעולם יש תערובת של רצון שאינו טהור, לכך יבטל חלקו, בכדי לקנות קנין של ביטול רצון עצמי.

יתר על כן גם מה שרוצה להוציא לפועל, ירצה כן בתנאי שכך הקב"ה רוצה, ואם לאו יסכים לבטלו.

ולכך בכל חסרון יש להתפלל על כך שיושלם אם זהו רצונו. אולם יבקש שאם רצונו ית"ש שיושלם, ואם אין זה רצונו ית"ש שלא יושלם ויסכים לבטל רצונו.

יתר על כן בכל רצון יבטל מעט מתוך אמונה שהכל לטובה.

נמצא בכל רצון ג' חלקים.

א. ביטול תחתון מחמת הכרה שזהו רצון בלתי טהור של הנפש הבהמית.

ב. תפלה שימולא רצונו על תנאי שזהו רצונו ית"ש.

ג. ביטול עליון מכח אמונה שהכל לטובה.

הרינו אוהב כל אחד מבני ישראל - שלא יהיה מהשפה ולחוץ

שלום לכבוד הרב,

אנו נוהגים, קודם תפילת שחרית, לומר נוסח "הריני מקבל עלי מצות עשה של: **וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹד, וְהָרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשִׁי וּמְאוּדִי, וְהָרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ מְלֶכֶי הַמַּלְכִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא**". רציתי לשאול, כיצד אוכל לעורר את עצמי בנושא זה בתפילת שחרית, על אף השעה המוקדמת, כך שהדברים לא יהיו לחלוטין מן השפה ולחוץ? ופרט שהדברים מחייבים ביותר – יכנפשי ומאוודי (!) ידוע לי שהרב חיבר סדרת שיעורים בנושא אהבת ישראל, אך היות ואני עובד בתחומים אחרים ב"ה, איני פנוי לעבודה משמעותית בתחום זה כרגע.

האם ישנה דרך בה אוכל, ולו במשהו, לממש את הקבלה אותה אני מקבל מדי בוקר?

תודה ותזכו למצוות.

תשובה:

ניתן לעשות מעשה קטן של הטבה מעומק הלב בכל בוקר קודם התפלה, אם אפשר במעשה ובממון.

ומתוך הטבה זו לומר נוסח זה של הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי
והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס]
03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588
פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א
מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231